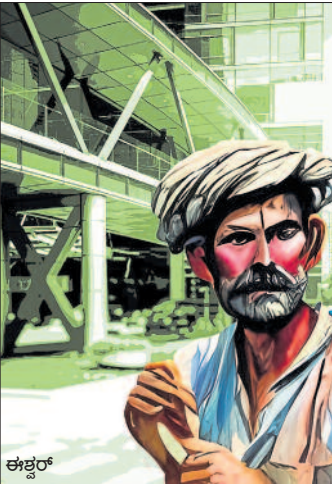

ಬಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಗೌರವ! ಬದಲಾಗಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಡವಳಿಕೆಯ ರೀತಿ

ಸರ್ಕಾರದ ಕಚೇರಿಗಳ
ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾಷೆ
ಹಾಗೂ ಬಟ್ಟೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ
ವರ್ತನೆಯನ್ನು
ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆಂದರೆ,
ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ
ಸಾಮಾಜಿಕ
ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು
ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ?
ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರ
ಮಾನವೀಯತೆಯ
ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಗಳನ್ನು
ಕಲಿಯುವುದು
ಯಾವಾಗ?

ಈಶ್ವರ್

ಪಂಚಿ ಮತ್ತು ಪೇಟೆ ಧರಿಸಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಾಲೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಘಟನೆ ವ್ಯಾಪಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಂಡನೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ರೈತನಿಗೆ ಮಹಾನಗರದ ಮಹಾಮಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಅವಮಾನದ ಘಟನೆ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಚರ್ಚೆಗೊಳಗಾಗಿದೆ. ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಮಾಲ್‌ನ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ಕ್ಷಮೆ ಕೋರಿ, ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ತಿಳಿಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ.

ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ವೇಷದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಮಾಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅವಮಾನ, ಅವಹೇಳನಕ್ಕೊಳಗಾಗುವ ಘಟನೆ ಇದು ಮೊದಲನೆಯದೇನಲ್ಲ. ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಮಗುವನ್ನು ಹುಡುಕಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಕೂಗುವಂತೆ ತಾಯಿಯೊಬ್ಬಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಮಾಲ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದು ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿತ್ತು. ದುಬಾರಿ ಕಾರು ಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದ ರೈತನನ್ನು ಸಸಾರವಾಗಿ ನೋಡಿದ ಘಟನೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಈಗ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಲು ಹೋದ ರೈತನಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನೀಡದೆ ಅವಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ರೈತನೊಬ್ಬನ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನಾಗಿಯಷ್ಟೇ ನೋಡದೆ, ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಗೌರವ ನೀಡುವ ಆತಂಕಕಾರಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಖಾಸಗಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ನೀಡುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾಯ್ದು ರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರವೇಶದ ಮಾನದಂಡದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಹಾಗೂ ವಸ್ತ್ರ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಕೆಲವೆಡೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿಲುವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಕರಾರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದಾದರೂ, ಆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾನ್ಯತೆ ಇರುವುದನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ರೈತನಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಮಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ವಸ್ತ್ರ ಸಂಹಿತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಮಾಲ್‌ನ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಪಂಚಿ ತೊಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನೀಡದಿರುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಗೌರವಕ್ಕೆ ಎಸಗಿರುವ ಅಪಮಾನವಾಗಿದೆ.

ರೈತನಿಗೆ ಆದ ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡಮಟ್ಟದ ಪ್ರತಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಹದ್ದು. ಆದರೆ, ಇಂಥ ಪ್ರತಿರೋಧ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಷ್ಟೇ ಎದುರಾಗುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಬಟ್ಟೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಸದರವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಎನ್ನುವಂತಿದೆ; ಅದನ್ನು ಸಹಜ ಎನ್ನುವಂತೆ ಸಮಾಜವೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಗರಗಳ ದೊಡ್ಡಾಸ್ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಗ್ರಾಮೀಣರು, ರೋಗಬಾಧೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹವನ್ನೂ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಎಡತಾಕುವ ತಬರರನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣ ನಗರಗಳಲ್ಲೂ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಎಡತಾಕುವ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಬಹುತೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸ್ವಾಗತ ಯಾವ ಬಗೆಯದ್ದನ್ನುವುದು ಗುಟ್ಟಿನ ವಿಷಯವೇನಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪೆಚ್ಚು ಪೆಚ್ಚಾಗಿ ನಗುತ್ತಾ ಎದುರಿಸುವ ಹಿರಿಯರ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ಮೌನವಾಗಿರುವವರೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಹಾರ ಭಾಷೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನಷ್ಟೇ ಬಲ್ಲವರು, ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತ್ರ ಬಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಡವಳಿಕೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಕೀಳರಿಮೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಅಪರಿಚಿತ ಭಾವವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ವಿರೋಧಾಭಾಸ ಇಂದಿನದು. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ನೌಕರಿ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಚೇರಿಗಳ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಬಟ್ಟೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆಂದರೆ, ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ?

ಮಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ರೈತನೊಬ್ಬನ ಘನತೆಗೆ ಕುಂದುಂಟಾದ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಕಾಳಜಿ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ಆದರೆ, ಈ ಕಾಳಜಿ ಭಾವುಕ ಘಟನೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಬಾರದು. ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು, ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳು, ರೈತರು, ಗ್ರಾಮೀಣರು ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುಜುಗರವಾಗದಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರುವುದು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ತರತಮಗಳ ನಿವಾರಣೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲೂ ಬಟ್ಟೆ-ಭಾಷೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತರತಮ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಯಾವಾಗ?

■ ರಘುನಾಥ ಚ.ಹ.